

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

Число 13.

Неделя 14. Февраля 1843

Год. II.

ПЕСМА

Высокородномъ Господину

ІОАННУ НАКО

отъ

СЕНТМИКЛОШЪ

више славы исчитата засѣдателю.

Славный Сыне Србскогъ Рода,
Твогъ с' имена чуе гласъ,
По Србству ти ведемъ ода,
И негуе славе класъ.
У кипѣнимъ Твоимъ грудма
Разлива се чувства сласть
Душа Твоя сѣинимъ трудма,
Већ презире сваку страсть.

Любишь Срба као Сына
Одъ роѣногъ срдца Твогъ,
Десницомъ га грлишь тужна
Да се држи Рода свогъ;
Зато ѣ Тебе дичный Нако
Поштовати Србскій Родъ
Тебе Србска мила Дико
Да поживи вышній Богъ.

Дат' с' зелени драго цвеће,
Цветаюћегъ жића Твогъ,
Рода Србскогъ старе среће
Да набавляшъ желанихъ плодъ.
Тимъ же с' грма туге слећи,
Србству ѣ куцат' милый часъ,
Богъ же милость свудъ прострти,
Србъ же пушкат' вес'о гласъ. —

Гди се вѣ духа пламень
И къ просвети сѣ жаръ.

Ту се добра диже темель —
Коя - ѣ мила свакомъ тварь.
Иль гди сѣю сунца зраци
Ту добыя свакий красъ.
Гди се любовь любовомъ гради
Ту процвета слоге класъ.

Докъ ѣ имена Србскогъ Рода
И надъ земљомъ небасводъ,
Догодъ буде моремъ згода
Да намъ плочи тананъ бродъ;
Дотле Име векъ ти с' слави
У округу србства твогъ
И у србскимъ да с' песмама
Твогъ Имена пева слогъ!!

У Пожуну 1843.

изъ благодарности певао
Ђорђе Деспотовићъ
пнтомаць.

ДОБРА СВЕТОВАНЯ.

Истинитый догађай нашегъ времена.

(продуженіе)

Ово е таково пытанъ, на коб се лако одговорити не може. Шта ће садъ нашъ Коноръ да чини? Истина да е онъ доста путій досадъ чуо, да се гдикои люди само ради зрелы совета обожаваю; онъ е и то знао, да се Адвокату само за еданъ единитый добаръ — а често и зао — советъ доста новаца дае; нѣму на последку ни е непознато было, да и сами кралѣви безъ добры совета ни еданъ коракъ учинити не могу, и

да се советници не само добро новцемъ награђую, него да и ордене, златне ланце, драго каменѣ и друге драгоцености на даръ често добіяю — а онъ в велико поверенѣ къ своме Господару имао, и често нѣговѣмъ разуму дивіо се и чудіо: али в опегъ при оваковѣмъ питању сасвимъ забунѣнъ быо. „Заиста мой Господару! не знамъ, шта бы на ваше питањѣ одговорити могао“. Но Милордъ своимъ озбиљнымъ лицемъ показиваше, да онъ не намерава шалу проводити. „Ты мой Коноре! рече му Милордъ, имашъ пуно право на оне новце, ков си ты верно и поштено заслужио; но ты ћешъ покрай совета мои много срећнии човекъ бити! Ако мов совете примишъ твои ће послови срећно за рукомъ ићи. Ако бы пакъ новце примио, то онда бы тако сиромашанъ кући вратио се, као што си и пре быо. Прими дакле мов светованѣ, па се не ћешъ никадъ покаяти. И ти тврду речъ дамъ, да ако се кадгодъ о твоѣмъ поступку како будешъ, то мени у свако доба слободно дођи, пакъ ћу ти новце твоѣ подпуно исплатити.“

Садъ Коноръ, ков збогъ тога, што в велико прођу своѣмъ господара поверенѣ имао, ков опетъ да не бы нѣгово негодованіе на себе навукао, изяви желіо свою, да ће заиста совете Милордове у име новаца примити. „Ко зна“ помисли онъ у себи, „да ли в то мой правый Господаръ, кои се самномъ разговара, или можда какавъ нечастивый, кои подъ видомъ могъ Господара, самномъ беседи. — „Садъ ме добро Коноре послушай“ рече Милордъ, „ако мов светованѣ испунишъ, то ћешъ блаженъ човекъ овога света бити. Ёси ли дакле преправанъ?“

„Ёсамъ Господару“ одговори Коноръ.

„Целивай дакле ову свету књигу.“ Коноръ в целива.

(продуженіе слѣдую.)

РАЗГОВОРЪ

између Филозофа и Простака.

(изъ Коцебуа)

одъ Дим. Поповића.

(продуженіе.)

Генералъ. Вашегъ ћу судію сметнути.

Міайло. Немойте то чинити, врьга мы сви радо имамо.

Генералъ. Вашегъ ћу натароша до врага отерати.

Міайло. Слободно, само да нећемо добити горегъ.

Генералъ. Вашемъ ћу пароху дати нешто мало новаца, и са тимъ га одпустити.

Міайло. Милостивый господине, узмите се на умъ, врьга то неиде добро. Нузъ нашегъ пароха сви ћемо ѣипити.

Генералъ. Тако онда сте вы ребеліанти. —

Міайло. Не, милостивый господине; та мыништа друго неиштемо, него да насъ оставите онако, као што сте насъ и затекли.

Генералъ. То неможе бити, врьга нећу да потомство на мене жали.

Міайло. Ко в то! потомство?

Генералъ. То су ваша деца, и унуци.

Міайло. Тима бы я вратъ заврнуо, кадъ бы они о нашемъ трошку ктели срећнии бити одъ насъ.

Генералъ. Они имаю право то зактевати.

Міайло. Где стои то написано?

Генералъ. Светъ се мора за потомство трудити.

Міайло. А потомство опетъ за потомство?

Генералъ. Не, оно само ужива, што смо мы посеяли.

Міайло. Знате ли вы господине сасвимъ известно, да ће мои унучи збогъ

ваши уредба срећни бити, него што самъ я?

Генералъ. Зацело. Я љу одсадъ савъ тереть узети на себе. Я љу вамъ бити и судія и парохъ.

Міяйло. Оѹемо ли мы и онда плаћати дацѣв?

Генералъ. Дацѣв ћете плаћати као и до яко, само све мени.

Міяйло. А пароху никакве десетине?

Генералъ. Десетину као и досадъ но мени.

Міяйло. А шта ће бити съ кућомъ и башчомъ парохомъ?

Генералъ. То љу задржати за себе.

Міяйло Хмъ! Хмъ! дакле шта и мамо најпосле одъ те наше нове среће.

Генералъ. Я љу васъ на већѣй степенъ изображенія попети. И васъ ће зато околна села као особиту обштину почитовати и уважавати.

Міяйло. Мы са сви наши суседи врло добро живимо.

Генералъ. Али они вамъ се подсмеваю и ругаю васъ, а кадъкадъ и ваше воће на међи краду.

(коначъ слѣдує)

ЈЕЗИКОСЛОВНЕ СИТНИЦЕ.

Под овим именов (у броју 49. Скопротече од 1842) учи нас један непознат Господин (Г. К.), да „властелинъ у числу множ: има (и то ваљада по његовој измишљеној Граматики) властелини“; а незна и неће да призна, што Г. Вук вели, да властелин има у млоштву властели, како год и дуцманин-душмани, грађанин-грађани; а и у църквеном језику, и у свима Сърпским Дипломама тако се (властели, а не властелини) налази; а да се увери, нека отвори „Поѹченіе Стлское“ и на страни 6. види ће „ни ѹ властелей немилосердыхъ.“ —

Тако исто он замера Г. Ацићу (Светићу), да „знамъ, знашъ, зна“ ніе гла-

голъ совершит. дѣйствія (као што Светић мисли), него „траютьега (као што он учи).“ — — По овоме дакле морало бы бити и венчати и венчање, и чути и видети „траютьега дѣйствія“, које неверујемо, да ћему Светић допу-стити.

За „сиграти“ вели: „айд' да се играмо“, да толико значи, као и „да с' играмо“ и да зато „сиграти“ ништа неважи. По овоме дакле нећесе смети деца више сиграти, но само играти! а незна, да играти значи *spielen*, а *(сиграти-mit-spielen*, како годъ и јединити и сјединити.

Што се пак тиче „внѣшности и спољашности“ кад по његовом казивању „у Хорватској веле иди ванъ, а на вопросъ гдѣ? кажу: да в вани“; то зашто дакле није ваност, него „внѣшность“ које ни у полак није познато тако народу коме пише, као што је „спољашность.“ Първо је оно, што је око куће и за кућом; а друго што је на каквој ствари споља.

Глаголи се пак могу писати састављено (са не) и растављено (од не), и једно и друго нибога невређа, са тим мање, што и сам Г. Г. К. пише састављено „нетъе“ и вели „ово се мыслимъ може скупа написати.“ — Кад се дакле „нетъе“ може скупа написати; зашто се неби инди могло, „и немогу“ скупа написати; Особито кад вели, да „то болши писателъи не дѣле“ него скупа пишу!

За „саобцию и сообщію“ казати се може, да је първо у полак само сърпски, а друго ни сърпски ни славенски. Код њега би дакле било „познатіе“ составити и созвати, него као што сви људи говоре составити, и сазвати.

На његово „не сумнямъ да тье дойти, или не дойти“ одговорио му је Господин П. у „примѣчанію“ врло добро и паметно. — —

А. Драгосављевић.

В Ъ С Т И.

Пешта 13 Фебр. Мостъ взмеѹ Пеште и Будима данасъ е метнутъ. Време е тако топло и пріятно, да се и найстаріи люди не опоминю, да екадгодъ у ово доба тако топло време бывало. Али у Италіа напротивъ зима оштра непрестанотрае. У Раму су воде смрзнуте, и свегъ одъ стопе высокъ на земљи лежи.

Д О П И С Ъ.

Изъ Неоградске вариеђе 7. Фебруара. Барометеръ веѹ одъ више дана не помиче се, премъ да е часъ магла, часъ ветаръ а часъ опетъ сунце сіа. Дрва тераю, цвеће починѹ цветаѹти, шта више говори се, да се 4-огъ славуј чуо, гди пева. Леда нимало не мамо, и у бриги смо, како ћемо у лето месо сачувати. О георгорену нема ни разговора.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

(Енглезъ на делижански коли) Пре некогъ времена младъ еданъ али озбилянъ немацъ путовао е изъ Франкфурта у Штутгартъ на делижански коли. Предъ њимъ е на истихъ колима седіо еданъ Енглезъ са своіомъ супругомъ; овај е обичај имао свако вече, како се мракъ ватати почне, одма у коли свеѹ упалити и у руци своіой непрестано држати. „Молимъ Господине!“ рече садъ младий сопутникъ Енглезу „вы лако можете съ вашомъ свеіомъ кола запалити и насъ све не-среѹнѹма учинити.“ „А не!“ одговори у кратко Енглезъ и завуче се у будакъ, али свеѹ нехтеде угасити. Госпоѹа њѹгова, млада и угледна Британка заспа; Енглезъ видеѹи ѹю да спава, и самъ затвори очи; по ячемъ дисанію позвало се, да и онъ управо спава: али свеѹ и у самомъ спаванію ни е изъ свое руке упустио. Видеѹи ово сопутникъ њѹговъ немацъ, лагано прозоръ отвори и свеѹа се одма одъ ветра угаси. На то се одма Енглезъ пробуди и на ново свеѹ свою упали. „Заръ вы не можете безъ свеѹе спавати?“ запита га немацъ. „Не могу!“ одговори Енглезъ и опетъ на словници се одма заспа. Кадъ ово немацъ види, пирије лагано и свеѹ угаси. Енглезъ се иза сна тргне, и одма се за цепъ свой машин да свеѹ упали. У ово исто магновеніе на

свеѹ доѹ путници на штаціо; кондукторъ изишавши предъ ѹи, каже да му на ѹило, што е свеѹа у коли горела, и заповеди Енглезу да више свеѹа у коли нипошто не пали. На то Енглезъ каже, да воле одма кола оставити, нежели њѹговой заповести повинити се. И заоста, одма онъ свой пртлягъ съ кола скине и жену за руку узме. „Вы не ћете у овомъ маленомъ месту добаръ конакъ добыти моѹи“ рекну му други, „него болъ не бити да ваше место задржите и свеѹа одсадъ да не палите.“ Не ћете вы кадъ и спаватъ, съ моіомъ Ладомъ у мракъ бити!“ одговори Енглезъ своимъ сопутницима и удали се.

(Како треба и манѹ разполагати) У прайзской државинѹ давно живіо е еданъ племенитый Полякъ Котвицъ. Онъ е покрай своегъ великогъ богатства одвеѹ просто и умерено живіо. Али гди годъ се за обште благо половало, ту се онъ свагда врло подшанъ и штедаръ показивао, ни наймъ ѹѹ не маюѹи призеріе на вероисповеданіе, и зато га е цела околина као обштегъ добротвора сматрала и почитовала. А особито е заведенія такова подкрепљивао, кој су за болеснике установљена была. — Кадъ су едномъ Израилите заведеніе за свое сироте основати намеравали, али средства доволно за таково дѹло имали ни су: онда племенитый овај Полякъ не само да е 36,000 фор. на то даровао, да се дѹло у ово дѹйство приведе, него е и до саме смрти свое ово заведеніе подкрепљивао. По смрти њѹговой не само да су га Израилтяни овога грядъ до гробля одпратили, него су установили, да се образъ овогъ добротвора њѹвогъ усима публичнымъ местима храни и да се имена њѹвогъ споменъ сваке године торжественно прославля.

Одъ своіо садашњи среѹно владаѹи у Европѹ Монарха најстаріи е годинама Карлъ Іованъ XIV краљ Шведскій, кои е 26 Јануара ове године 80 годину навршио, и јошть крѹпко државомъ своіомъ управля.

ПОГРЕШКЕ.

У предходеѹемъ числу неприметно слѹдуюће се погрешке увукле: на стр. 69 недели место четвртакъ, мечуе место нечуе; на стр. 71 давойчице м. девойчице, воликом. велико на стр. 74. преднуе м. предикуюе на стр. 76 у 1 вр. за е излишно; у 4. вр. одъ доле починюѹи треба читати пїяци: оруши м. сруши.

НОШИВО
съ образомъ ч. 4)

Издавателъ Димитрій Јовановиѹ. (Bastei Gasse Nr. 319)

У ПЕШТИ словима Баймеловымъ.